

Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin kansallista täytäntöönpanoa valmisteleva työryhmä

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan kirjelmä 19.6.2025

Maa- ja metsätalousministeriön alainen seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta ilmaisee huolensa eläinten asemasta lähisuhdeväkivallan välikappaleena sekä uhkailun tai koston välineinä. Neuvottelukunta pyytää, että naisiin kohdistuvan ja perheväkivallan torjumista koskevan direktiivin (EU) 2024/1385 kansallisen täytäntöönpanon valmistelussa otetaan huomioon lähisuhdeväkivaltatilanteissa olevat eläimet sekä niiden itsensä että väkivallan kohteena olevien ihmisten vuoksi. Direktiivin (EU) 2024/1385 johdanto-osassa (kohta 39) mainitaan erityistä huomiota vaativissa olosuhteissa yhtenä esimerkkinä lemmikkieläinten käyttö uhrin painostamiseksi.

Usein lähisuhdeväkivallan uhrit eivät saa tarvitsemaansa apua, jos lemmikkiä ei voi ottaa mukaan turvakotiin eikä muita turvajärjestelyjä lemmikeille ole lakisääteisesti olemassa (Eurogroup for Animals, 2025). Lemmikkieläimiin kohdistuva väkivalta ja sen uhka ovat sellaisinaan myös traumaattisia kokemuksia lemmikin perheenjäsenille ja erityisesti lapsille (Ladny & Meyer 2019). Lähisuhdeväkivallan ja eläinten kaltoinkohtelun välinen yhteys on todettu useissa tutkimuksissa (mm. Campbell ym 2021, Fitzgerald ym 2022). Suomessa väkivaltaisista eläinsuojelurikoksista syytettyjä syytettiin muita useammin myös muista väkivaltarikoksista, laittomista uhkauksista ja kotirauhan rikkomisista (Valtonen ym 2023) ja eläimiin kohdistettua väkivaltaa perusteltiin oikeudessa samoilla selitysmalleilla kuin lähisuhdeväkivaltaa (Valtonen ym 2024).

Suomen 228:sta turvakodista viidessä on lemmikkipaikkoja vuonna 2025, yhteensä 17 kpl (Monika-Naiset liitto ry, suull. kommunikaatio). Esimerkiksi Helsingin Turvakoti Monassa on neljä huonetta lemmikkien kanssa turvaa hakeville. Vuonna 2024 Monaan hakeutui turvakodin ylläpitämän tilaston mukaan 318 asiakasta, joista oli 188 naisia ja 129 lapsia. Koko asiakasmäärästä 9 %:lla oli lemmikkejä mukana (yhteensä 39 lemmikkiä), aikuisista henkilöistä osuus oli 20 %. Samana vuonna 26 henkilöä ohjattiin muualle tai jäi kotiin lemmikkipaikkojen puutteen vuoksi, ja 33 lemmikkiä jäi ilman suojaa. Tilastokeskuksen (2020) mukaan vuonna 2016 lähes kolmannes suomalaisista kotitalouksista omisti lemmikin, mikä antaa suuntaa lemmikkipaikkojen tarpeelle turvakodeissa.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) julkaiseman turvakotipalvelujen kansallisen laatusuosituksen mukaan turvakodissa olisi hyvä olla lemmikkihuone, johon asiakas voi majoittua lemmikkinsä kanssa (Nipuli & Svetloff 2025). Olisi keskeistä selvittää, mitä esteitä turvakotitoiminnassa koetaan lemmikkipaikkojen lisäämiselle, sillä THL tukee taloudellisesti lemmikkipaikkojen tarjoamista turvakodeissa.

Turvakoti Monan kokemusten mukaan lemmikkien mukanaolo turvakodissa edistää toipumisprosessia, sillä lemmikit lievittävät stressiä ja ahdistusta. Lisäksi lemmikkien hoitaminen antaa väkivaltaa kokeneelle tunteen normaalista arjesta ja vastuusta, mikä voi olla tärkeää henkisen tasapainon säilyttämisessä.

Kansallinen ohjeistus lemmikkien tuomisesta turvakoteihin on tarpeen, ja kriisipuhelinten päivystäjien tietoutta sekä ohjeistusta on lisättävä. Neuvottelukunta tukee [SEY Suomen eläinsuojelu ry:n ehdotusta](#) siitä, että turvakotilakiin ja -asetukseen tulisi lisätä velvoitteet tarjota palveluita myös eläimille tai järjestää niille turvallinen talteenottopaikka.

Lemmikkipaikoille olisi vaihtoehtona esimerkiksi maksusitoumus lemmikkihoitolaan. THL:n (2025) suosituksen mukaan kaikilla turvakodeilla tulisi olla valmius auttaa lemmikin hoidon järjestelyssä, vaikka turvakodilla ei olisikaan lemmikkipaikkaa. Osa eläinsuojelujärjestöistä tekee jo nyt yhteistyötä turvakotien kanssa, ja vapaaehtoiset järjestävät sijaiskoteja turvakotiin hakeutuneiden lemmikeille. Olennaista on, että yhdessä eläimen kanssa voi hakeutua turvakotiin, jossa harkitaan, mihin eläin voidaan sijoittaa.

Turvakodin työntekijöitä koskee ilmoitusvelvollisuus eläinsuojeluvalvontaviranomaiselle, mikäli työntekijä on saanut tietoonsa tai havainnut avun tarpeessa olevan eläimen (laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023) 88 §). Avun tarpeen tunnistamiseen tulisi olla matala kynnys, sillä lähisuhdeväkivallalla ja eläimiin kohdistuneilla rikoksilla on kansainvälisessä tutkimuksessa havaittu selkeä yhteys (Ladny & Meyer 2019). On myös huomattava, että väkivaltaa voi vain harvoin todentaa eläimistä fyysisinä jälkinä (Rantala et al. 2025).

Koska eläimiä käytetään toisinaan uhkailun tai loukkaavan käyttäytymisen välikappaleina, voisi rikoslain laitonta uhkausta koskevan pykälän terävöittäminen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (EU 2024/1385) artikla 7:n täytäntöönpanemiseksi edistää uhrin mahdollisuutta hakeutua turvaan.

Tämän lakimuutoksen perusteluissa voisi avata keskeisiä toimia, joita yleisimmin käytetään välikappaleena lähisuhdeväkivallassa, kuten direktiivin johdanto-osan kohdassa 39 tarkoitettu lemmikkieläimen käyttö uhrin painostamiseksi.

Neuvottelukunta antaa mielellään asiantuntija-apua eläimiä koskevissa kysymyksissä. Lähisuhdevaltatilanteissa, joissa eläimiä on mukana, moniammatillinen yhteistyö (mukaan lukien eläinten hyvinvointia valvovat viranomaiset) on keskeistä, jotta lemmikin uhrissa aiheuttama huoli tulee ymmärretyksi.

Helsingissä 19.6.2025

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan puolesta

Laura Hänninen, puheenjohtaja

Lähteet:

Campbell AM, Thompson SL, Harris TL and Wiehe SE 2021. Intimate partner violence and pet abuse: Responding law enforcement officers' observations and victim reports from the scene. *Journal of Interpersonal Violence* 36(5-6): 2353–2372.

<https://doi.org/10.1177/0886260518759653>

Eurogroup for Animals 2025: [Protecting companion animals and supporting victims of domestic violence. Animal shelters as partners in EU Directive implementation: protecting companion animals and supporting victims of domestic violence.](#)

Fitzgerald AJ, Barrett BJ, Gray A and Cheung CH 2022. The connection between animal abuse, emotional abuse, and financial abuse in intimate relationships: Evidence from a nationally representative sample of the general public. *Journal of Interpersonal Violence* 37(5-6): 2331–2353. <https://doi.org/10.1177/0886260520939197>

Ladny RT, Meyer L. 2019. Traumatized Witnesses: Review of Childhood Exposure to Animal Cruelty. *J Child Adolesc Trauma*. 30;13(4):527-537. doi: [10.1007/s40653-019-00277-x](https://doi.org/10.1007/s40653-019-00277-x)

Nipuli, S. & Svetloff, M. (2025) Turvakotipalvelujen kansalliset laatusuosituksset. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL. <https://www.julkari.fi/handle/10024/150934>

Rantala, K., Askolin, A. F. A., Koskela, T., Valtonen, E., Swan, K.-M., Kupsala, S., & Hänninen, L. 2025. [Eläinsuojeluvalvonta ja eläinsuojelurikokset: katsaus ja suosituksia](#). (Katsauksia; Vuosikerta 72/2025). Helsingin yliopisto, kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti.

SEY Suomen eläinsuojelu 2025. [SEY Suomen eläinsuojelun ehdotus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin \(EU\) 2024/1385 kansalliseksi täytäntöönpanemiseksi](#)

Tilastokeskus 2020. Lähes joka kolmannessa kotitaloudessa oli lemmikki vuonna 2016. https://stat.fi/til/ktutk/2016/ktutk_2016_2020-04-20_tie_001_fi.html

Valtonen, E., Koskela, T., Valros, A., & Hänninen, L. 2023. Defining Crimes Against Companion Animals in Finland - Passive Neglect and Active Maltreatment. *Anthrozoös*, 36(5), 805–824. <https://doi.org/10.1080/08927936.2023.2192577>

Valtonen, E., Hänninen, L., Valros, A., & Koskela, T. 2024. Neutralisation techniques used by defendants charged with animal welfare offences in Finland. *Animal Welfare*, 33, e33-. <https://doi.org/10.1017/awf.2024.32>